

ТОҲИР ВА ЗУХРАНИНГ НЕВАРАЛАРИ

(Боши 1-бетда)

Яратганга бениҳоя шукрлар бўлсин, Истиқлол шарофати билан қадриятларимиз тикланди, муқаддас зиёратгоҳ, тарихий жойлар, афсонавий баҳодирларимиз номи абдийлаштирилди. Жумладан, «Тоҳир-Зухра» ёдгорлик мажмуи ҳам истиқлолнинг сакиз йиллиги арафасида янада обод бўлди. «Бахт уйи» фойдаланишга топширилди. Қаранг-а, никоҳ ва садокат бир-бирига ҳамоҳанг.

Тоҳирни авайлаб оқибди кетган сокин дарёни эслатувчи катта ҳовуз, унинг уртасига улкан темир сандиқ қўйилган. Уч-тўрт йиллар муқаддам экилган, эндиликда қаддини аёл туби олан дархатлар, чамандек очилган гулзорлар, равоён йўлқалар, қур асрлар бурунги давр ҳаётини эслатади. Чекадаги икки қабр умишдан, икки севишган ўшнинг бевақт ҳазон кетган умридан унсиз ҳикоя қилади. Қаршидан Ғузор томон, ёки у ёқдан бу томон утувчи ёдгорлик олдида тўхтаб Тоҳир-Зухра қиссасини хотирлайдилар, рамзий қабрларни зиёрат қиладилар.

Зиёратдан сўнг раис бизни далага бошлади. Ғузлар дуркун, бақувват. Ки-зиқиб кўсақларни санаймиш. Ҳар бирида уртача 12-15 тадан қўсақ туркан. Ғуза парваршида асосий эътиборни нималарга қаратаётганликлари билан қизиқамиз. Қуриб турибдики, бу ернинг шароитига мос нав экилган, унинг номини сўрадик.

«Юлдуз» нави уруғлик эканмиш, - жавоб берди раис. - Бу нав республикамизда биринчи бўлиб бизда экилган. Толаси пишди, эртапишар. Ширкати-миз «Юлдуз» элита уруғчилик хужалиги ҳисобланади. 1600 гектардаги пахта майдони 417 оилавий пудратчи ихтиёрига берилган. Шу усулда ишлаш ҳар томонлама яхши экан. Нега десангиз ҳар ким узи учун интилади-да. Масалан, йил бошида 6800 тонна маҳаллий уғит, минг тонна ком-

пост тайёрлаган эдик. Ёрда-мишимизни кутмайёқ керагини узлари ташиб олишди. Етма-ганини ҳатто уйдан ташиб келтириб экинга солишди. Илгарилари уғит дала бошида баъзан умуман тегилмай қолиб кетар эди. Бригадирга айтасиз, у деҳқонга буюради. Хуллас, сансалорлик билан оғзинга уғит ерга ё тушарди, ё тушмасди. Чунки мана шу дала меники, деб жон куйдирмасди-да. Энди аҳвол бошқача. Насиб этса октябрь ойидаёқ режани ошириб уддалаш ниятадимиз.

Ислохотлар инсонни лоқайдлик, боқимандлик касалидан халос этяпти. Заминга эгалик ҳисси уйғонгани деҳқонни илҳомлантирди. У энди ерни авайлашни, кўпроқ ҳосил олишни уйлаб ҳаракат қиляпти. Хужалик галлалчиликда эришган ютуқлар ҳам шу туйғулидир.

Бултур кузда 1380 гектар ерга галла экилишидан олдин ерлар 133 оилага тақсимланди. Январ ойида Қажрамон Рустамов ширкатга раҳбар бўлган, ҳар бир пудратчи билан яна алоҳида суҳбатлашди. Шартномалар шунчаки тузилмаганини, икки томон мажбуриятларини таъкидлади.

Натижа кутилганидан зиёда бўлди. Давлат буюртмаси 120 фойздан ошириб бажарилди. Ижарачи Баҳром Курбонов бошлик галлакорлар гектаридан 56 центнердан дон уриб-йиғиб олдилар. Парда Бозоров, Болкон Қувватовалар ҳам нафақат хужаликда, ҳатто Ғузорда манаман деган деҳқонлардан қолишмади. Нималарга қўрқиб эканликларини амалда курсатишди.

Тўғриси айтганда, ҳамма ҳам бирдек ишляпти, деб бўлмайди, - дала айланайтиб суҳбатни давом эттирди ширкат раҳбари. - Бирни қуриб шукр қил, бирни қуриб фикр, деганларидек, шундай оилавий пудратчилар борки, куним утса бўлди, деб номига далага чиқди. Гуё унинг ишини бошқа одам қилиб берадигандек белпарво. Дангасалик вақти келиб узи га қамматга тушишини уйла-майди. Ҳар ким эканини уради, деган гап бор. Ҳар ким

«Бахт уйи» фойдаланишга топширилди. Қаранг-а, никоҳ ва садокат бир-бирига ҳамоҳанг.

«Бахт уйи» фойдаланишга топширилди. Қаранг-а, никоҳ ва садокат бир-бирига ҳамоҳанг.

«Бахт уйи» фойдаланишга топширилди. Қаранг-а, никоҳ ва садокат бир-бирига ҳамоҳанг.

Деҳқон мавсум масъулиятини теран англайди

Нажим Раҳимов ўз бахтини меҳнатдан топганлардан. 30 йилдики Вобкент туманидаги «Зарбдор» ширкат хужалигида ишлаб келмоқда. Утган давр мобайнида Нажим ака Раҳимов пахта етиштириш сирасорларини пухта ўрганди.

Айни кунларда у бошлик пахтакорлар ғуза парваршини кун сайин кучайтирмоқдалар. СУРАТДА: бригада бошлиги Нажим Раҳимов. Х. ҚУРБОНОВ олган сурат.

(Боши 1-бетда)

бюрократик қаршиликлар натижасида ишини унглай олмаётганлардан бири. У 1994 йилдан бери ариза кутариб «Ўзбекистон» ширкат жомасининг эшикларини сиқиб қилиб юборди. Аммо хужалик раҳбарлари Абдувахобнинг ҳамма аризаларига «ер берилсин», деб имзо чекадилару амалиятга келганда турли баҳона-ларни қўлиб қўйишди. Нега?

мактаб биносини ўз ҳисобидан қуриб бермоқчи. Аммо бунинг учун энг аввало фермер хужалигини ташкил этиш керак. Абдувахоб мана шу масалаларга ариза кутариб хужаликнинг собиқ раиси Файзулла Шерофга мурожаат қилди, лекин иш пайсалга солинди, сўнгра кейинги раис Абдуҷалил Қанаевга мурожаат қилди, яна натижа бўлмади.

қуби чиқиб, унинг ораксига қўйиладигача 89уз билан имзо чекади. «Бош ҳисолатга. Иқтисодчи билан қуриб чиқиб, ширкат хужалигига утишда инобатга олинсин», дея имзо чекади. Бунинг остида 1999 йилнинг 7 июль саниси турибди.

ФЕРМЕР НЕГА САРСОН? (6.017)

1999 йил 20-август. №617.

Мен ани шу саволга жавоб излаб «Ўзбекистон» ширкат жомасининг Санам қишлоғига, Абдувахоб Жумабоевнинг хонадонига бордим.

Нихоят «Ўзбекистон» хужалигига яхши-барам инсон, иқтисодчи Юсуфали Донабоев раис бўлиб келди. Абдувахоб Жумабоев энди мақсадлари амалга оширилишига умид қилиб шу йилнинг январь ойи бошида Телов қишлоқ фуқаролар йиғини мақтаб биносини ўз ҳисобидан қуриб бермоқчи.

Балки Абдувахоб Жумабоевнинг фикрларида жон бордир. Лекин андиқнинг исмини кўроқ қўйсалар-чи? Бу ҳам майли, Оқангондаги «Ўзбекистон» ширкат жомасининг раҳбарлари Ҳабдуваҳид Рустамовнинг Президентнинг 1991 йилда чиқарилган «Қишлоқ деҳқон-фермер хужалиқларини ташкил этиш тўғрисида» фармони, шу фармон асосида чиқарилган Республика Вазирил Маҳкамасининг 374-қарори талабларини, айниқса унинг 6-бандида фермер хужалиқлари ташкил этилуви ҳақида қандайдир қаршилликсиз энг яхши, унумдор, сўғри-риладиган ерларни бериш ҳақидаги талабларини билишларимиз? Ушбу масаланинг ечимини туман ҳокимига ҳавола этаймиз.

Мўмин ҚАЮМ, журналист.

Муборак туманидаги «Гулистон» жамоа ширкат хужалигининг фермасида 290 бош қорамол парвариш қилинмоқда. Жерин йилнинг ўтган орти ойда ўтган йилнинг шу даврига нисбатан бу ерда ғушт, сўт етиштириш ва ҳамма эртакчилар яхшиланган борапти.

«БИЗНИНГ АЁЛЛАРГА ҲАЁ ФАЗИЛАТ»

(Боши 1-бетда)

аммо яна бир томони бор, менинг тилим бормаиди бир кило шафтолини 140 сўм деб сотишга. Одамларга, шаҳарликларга ҳам осонини пул топиш. Олмай, деса егисис келса, олай деса қиммат. Узи учун ҳам, болаларимни оғзи тегсин деб мажбур оляпти. Ҳамма гап рози бўлиб сотиб олишда, — деди ва паст овозда қўшиб қўйди, — рози бўлиб берилмаган пул барака қилмайди, хўш деганинг, ҳамма гап баракада. Мана, бугун сотганимиз шайлар оламкан, эртасига чай оламкан, ортиб қолса болаларга битта-еримта қилиб оламкан. Буладиди шу. Нима, тўрт туф шатолининг пули нимага ҳам етсин. Экиб қўйганмиш, қиладиган меҳнатимиз, пицца узиб олиб келиб бозорда сотиб кетамиз. Болаларнинг мевага қузи тўқ, Унчалек ейишмайди. Барибир, тўқилиб ер билан битта бўлиб етибди. Худо берадиган қисмсин. Шу бир шафтолининг пулига қараб қолганимиз йўқ. Шולי эканмиш, бугўйи эканмиш, у йилники бу йилга етиб, ҳатто ортиб ҳам қолмапти. Мол, қўй, товўқ бор. Ғушт сотиб оламимиз. Товўқ сароб, туҳун бор деҳқонлар. Картошқа, сабзи, пивз узимиздан чиқади. Ситир бўлгандан кейин йил 12 ой сариёв бор. Сузамсини сотамиз. Фақат қийин сотиб оламиз ҳолос. Беш гектар пахта эканмиш ҳар йили. Унинг пули дегандай. Хали айтганимдай худо баракасини берсин, етиб турибди, бир қиз чиқардим, бир келин туширдим. Қарсилла-тур, артистларни олиб келиб тўй қилдик. Янаги йилга неварамизга хатна тўй қилмоқчимиз. Сўқим боқиб юрибмиш. Шунақа гап қилмайдим. Болаларим, Хали олтин бозордан нараса иш қилмаганман. Олдин қолқоқчи хотинман.

Хавлимдан қанидди, ҳамма аёл сиздай фикрласа, сиздай меҳнат қилса, дунё яшариб кетаримди, ҳавт бошқачароқ, соддароқ, тушунарлироқ, бегубороқ бўларимди, деган уй ўтди. — Опа, шунча вақтингизни олдим, кечиринг, юринг автобусингизга, тоғорангизни кутаришиб бораман. Аммо яна битта-икхита гап сураймам. Майли, газетга исмингизни ёзмайман, ахир исмингизни сурамадим ҳам-ку. Қишлоғингиз номини ҳам ёзмайман. — Ҳа, майли, суранг, ақлим етса жавоб бераман. Аммо тоғорани узим кутариб кетавераман. Фақат аввал аптекага кириб чиқай, ҳадемай тушунга қиқиб кетиб қолишмасан.

— Нима дори олмоқчимисиз? Қасал одамга уқшамансиз-ку? — сурадим яна ҳазилнамо. — Болаларимнинг отаси бундан 7 йил олдин яхши иморат қураётганимизда терак қасётган пайтда терак белгидан бо-сиб тушган, шундан бери уридан туролмайди. Билдан паст-ки қисми ишламайди. Болаларим, яхши ниётдан пайдо бўлади, каттиқ эзилган экан, шунча ҳаракат қилиб, дўхтиру табиқларда қўрқатдик, тузалмади. Аравачага утказиб қўямиз, қуларни айланб келадилар, у киши ҳам биз эмасиб бўлиб кетганлар, денг: — аёл самимий қулади. — Ғузарга стол қўйдириб, майда-чўйда сотадилар. Уғлим ҳам, қизим ҳам — дада, шу ишни сизга нима кераги бор, ҳамма нарасимиз етарлику, узингизни уринтириб нима қиласиз деб неча марта гапириб уйда қилишолмади. «Мен оқ қолганимдан эмас, беқорилигидан қочиб шу ишни қиламан, болаларим, яхши ниётдан пайдо бўлади, менинча, яна билмадим. Яхшиси, келинни, болаларининг олиб ўйи боришлар, бугун-эрта анжир пишади, анжирхўрлик қилиб кетасизлар. (У соддагина қилиб, яшаш жойини тушунтирди).

Опага албатта анжирхўрликка боришга ваъда бериб хайрлашдим. У бекат томон ишоби кетди... Мен уйга қайтиб, кечқурун мақолани ёзишни бошлаб, хали аёлга юқориди айтганим садокат, меҳр тимсоли, камсуқум, буюқлик давоо қилмайдиган аслида буюқ, олдийлиги ва бегубор ҳамда самимийлиги сабаб ўзи билмаган ҳолда улуғ мартабали аёллар тасвирини сузда, яна беришроқ ақс эттира-май қалбимдаги бор муҳаббатини қандай изҳор этишни билмай оқ қоғоз бетига термулиб узок ўтириб қолдим.

Абдуҷаббор УМАРОВ.

(Боши 1-бетда)

жанубий иқлим маҳсулотларини етиштиришга қўлди.

1886 йилги «Низом» улгага рус аҳолисини қуриб келтириш йули билан улкани руслаштириш ҳаракатини қону-нан мустаҳкамлаб, унга сиёсий туф берди. Кўчиб келувчилар 10 танобдан кам бўлмаган ер ажратиб белгиланди.

МУҲОКАМАДА — УРУҒЧИЛИК МУАММОЛАРИ

Ўзбекистон Қишлоқ ва сув хужалиги вазириликда 2000 йил пахта ҳосили учун экилган ғуза майдонларидея апробация ўтказиш ва сифатли уруғлик жағмаирига бағишланган республика кўрғас-мали семинар кенгаши бўлиб ўтди.

ЧЎПОН УЙЛИ БЎЛДИ, ИШЛИ ҲАМ БЎЛАДИМИ?

Сурхондарё вилояти ҳокими Ж.Норалиев имзо-си билан келган жавоб мактубида «Қишлоқ ҳаёти» газетасининг шу йил 1 июндаги «Чўпон-га уй нимага керак» сарлавҳали мақола батаф-сил ўрганилганлиги ва Узуи туманидаги Б.Ош-нов номли жамоа хужалиги «Қарашлик» қишло-ғида жойлашган эски дала шйнони биноси уч хона бир дахлиз М. Мелибоевага беш хона бир дахлиз ҳамда 0,16 гектар ер майдони билан М. Эшонқуловга берилганлиги, ундан М.Ме-

«Қишлоқ ҳаёти»да босилгач

либоева норози бўлиб қайта-қайта судга муро-жаат этганлиги ушбу масала туман ва вилоят судларида 3 марта қўрилгани ҳамда бир хил қарор қабул қилингани, яъни ушбу масала оди-лона ҳал этилгани айтади.

Хат сўғида «Э. Музоровнинг ишдан бўша-тилганлиги тўғрисидаги масалани ўрганиб чи-қиш ва тўғри хал қилиш туман қишлоқ ва сув хужалик бошқармаси бошлиги ва хужалик бош-қаруви раиси зиммасига юклатилган», дейила-ди.

Узоқ йиллардан буён чўпон таёғини ташла-май, яхши натижаларга эришиб, совориларга сазовор бўлиб келган Эшонқул Музоровнинг иши масаласи ҳам тўғри, адолатли хал қилина-ди, деб ишонамиз. Зеро беш инсон кадр-қим-мати эъзозланаётган адолат устиворлиги учун қурашилаётган жаҳиятда яшамокдамиз.

камчилик жиддий талофат-га сабаб бўлиши мумкин. Бунга йул қўймастик учун дефолциядан олдин тоза-лалар бегона утдан тоза-ланиши, ўқ-ариқлар қуми-лиши, техникалар бурилиш жойлари ҳозирланиши, сув етмайдиган жойларга цис-терналарда мунтазам сув туриши ва албатта ювина-диган хоналар бўлиши за-рур. Ишловчиларга вақти-да иссиқ овқат берилиши керак.

Ғуза баргини суный тўқ-тириш уч-тўрт кунлик тад-бир бўлса-да, у ута эҳтиёт-корлик билан бажарила-диган иш. Чунки оқори нави, мул пахта хом аше-си тайёрлаш жумладан, шунга ҳам боғлиқ. Қўлла-на ва тавсияларга амал қи-лингн ҳолда дефолцияга утказилса насиб этса мам-лакатимизнинг улкан оқ ол-тин хирмони егин-сочинли кунларга қолмай бунёд эти-лади.

Ҳар бир раҳбар, мутахас-сис, ишчи вазифасини ута масъулият билан бажариши керак. Баъзида арзимаган ташкил қилинди. Чор ҳукумати 90-йил-лар охиридан рус деҳқонларидан кам ерли ва ерсиэларга «Осиё Россияси» бой-лаш ётган эркин ерлардан» фойдала-нишга кенг имконият яратди. Шундай қилиб, подшо ҳукумати Россия дворян-помещиқлари манфаатини қўзлаб, улар-ни «ички бало» бўлиши камбағал деҳ-қонлар хуружидан сақлаш ниётида, Тур-кистон ерларини уларга эҳсон қилди. Ички норозилик эса мустамлака хал-қини эзди, уларни янада камбағал ва ноҳор аҳолга тушириш ҳисобидан бо-сишга уринди.

ҒУЗА БАРГИНИ СУНЪИЙ ТЎҚТИРИШ

(Боши 1-бетда)

ларда киришди. Самолет-га, ОВХлар, пурақачилар ишга шайлаб қўйилди.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозим, захарли химикатлар билан ишлашда ниҳоятда эҳ-тиёткорлик зарур. Дефолцияда катнашувчилар жойлардаги санитария эпиде-миология станцияларида тиб-бий қуридан утказилиши ша-рт. Шунга биноан инсон са-ломатлигини тасдиқловчи маълумотнома берилди. Ик-кинчидан, дефолция иш-ларида жалб этилганлар мах-сув комбинезон, бош кийим, қўлқоп, респиратор, ку-бизонак, этик кабилар билан таъминланиши даркор. Тех-ника хавфсизлиги қондала-рига риоя қилиши, тавсиялар уқувини такрор ва такрор ташкил этиш мавсуминг кўн-гилдагидек утишини таъмин-лайди. Бу ишларни шу кун-ларда амалга ошириш мақ-сада мувофиқдир. Чунки хо-зир айнаи пайти.

Хар бир раҳбар, мутахас-сис, ишчи вазифасини ута масъулият билан бажариши керак. Баъзида арзимаган ташкил қилинди. Чор ҳукумати 90-йил-лар охиридан рус деҳқонларидан кам ерли ва ерсиэларга «Осиё Россияси» бой-лаш ётган эркин ерлардан» фойдала-нишга кенг имконият яратди. Шундай қилиб, подшо ҳукумати Россия дворян-помещиқлари манфаатини қўзлаб, улар-ни «ички бало» бўлиши камбағал деҳ-қонлар хуружидан сақлаш ниётида, Тур-кистон ерларини уларга эҳсон қилди. Ички норозилик эса мустамлака хал-қини эзди, уларни янада камбағал ва ноҳор аҳолга тушириш ҳисобидан бо-сишга уринди.

Ҳар бир раҳбар, мутахас-сис, ишчи вазифасини ута масъулият билан бажариши керак. Баъзида арзимаган ташкил қилинди. Чор ҳукумати 90-йил-лар охиридан рус деҳқонларидан кам ерли ва ерсиэларга «Осиё Россияси» бой-лаш ётган эркин ерлардан» фойдала-нишга кенг имконият яратди. Шундай қилиб, подшо ҳукумати Россия дворян-помещиқлари манфаатини қўзлаб, улар-ни «ички бало» бўлиши камбағал деҳ-қонлар хуружидан сақлаш ниётида, Тур-кистон ерларини уларга эҳсон қилди. Ички норозилик эса мустамлака хал-қини эзди, уларни янада камбағал ва ноҳор аҳолга тушириш ҳисобидан бо-сишга уринди.

ИСТИБДОД

нинг ишимиз аввало русларники, миллий рус иши... киргизлар жойлашган ер улар-ники эмас, балки давлатникидир. Утроқ рус мубуси уларни улқадан сиқиб чиқари-ши, ёки буткул кириб ташлаш даркор.

Ҳудди ана шундай руҳда ишлаб чиқил-ган 1889 йил 13 июлдаги қонун қўчиб кел-ган русларга имтиёзлар ва моддий ёр-дам беришни белгилан берди.

Х. СОДИКОВ, Р. ШАМСИДИНОВ, тарих фанлари докторлари.

